

کا بوس باز نشستگی

«اعتماد» از دشواری‌های زندگی پس از ۳۰ سال زحمت گزارش می‌دهد

اگر خودش نمی‌گفت شاید چنین جمله‌ای باورکردنی نبود؛ «به خدا دخترانم می‌کن موز می‌خوایم، اما نمی‌تونم بگیرم و...» در کنار این جمله که یکی از بازنشستگان در ادامه گزارش «اعتماد» بیان می‌کند، دبیر بازنشسته‌های دلای ماشین می‌کند. بهیار بازنشسته‌های دو سال است به دنبال کار می‌گردد و بازنشسته‌هایی که به سختی آبروداری می‌کنند، همه و همه قصه تلخی است از زندگی این روزهای بازنشستگان و حقوق ناچیز آنها برای تامین مخارج زندگی. عاقبتی که برای برخی بازنشستگان کا بوس هست و برای برخی دیگر زندگی در کا بوس. صحبت‌های تکان‌دهنده نصرالله دریابیگی، رییس کانون بازنشستگان مازندران که در چند روز اخیر تحت عنوان «سیگارفروشی و ماشین‌شویی بازنشستگان، برای تامین معیشت» بیان شد، خبرنگار اعتماد را کنجکاو کرد که با شش نفر بازنشسته، ضمن گله و شکایت‌هایی که برای تامین مخارج روزمره داشتند گفت‌وگویی داشته باشد.

آبروداری را به ما هم یاد بدهید

توران. ی؛ ۵۷ سال دارد و بازنشسته تامین اجتماعی است. شوهرش مرده و ماهی سه و نیم میلیون حقوق می‌گیرد. «نوه میره، عروس میاد. خونه گوشت می‌خواد، مرغ می‌خواد. یه پسر سرباز تو خونه دارم. یه کفش بخوام بگیرم، گوشت و مرغ نباید بخرم. ما به‌التفاوت سال رو هم ندادن بهم. فقط خدا خودش کمک کنه. وگرنه کسی دادرسی نیست. چه مدلی میشه آبروداری کرد؟ به ما هم یاد بدین.»

کار نیست

«به خدا دخترانم می‌کن موز می‌خوایم؛ اما نمی‌تونم بگیرم. مخارج بالاست. شیش تا بچه دارم. سه تاشون ازدواج کردن. سه تاشون هم پیش خودمونن. یکی‌شون تازه درسش تموم شده و دنبال کار می‌گردد. دوتای دیگشون هم محصلن. چهار ساله بازنشست شدم. با سی سال سابقه بهیاری؛ اما الان هرجا میرم یا بهم می‌کن سنت بالاست یا شرایطت با کار ما جور نیست. خلاصه سه ساله که دنبال کارم. حدود شش میلیون حقوق می‌گیرم. اما به جایمون نمی‌رسه.»

دخل بیشتر از خرج

یوسف‌علی پوراکبر؛ ۶۳ سال دارد و سه فرزند. دو پسر و یک دختر. هر

سه فرزندش را با حقوق ۴ و نیم میلیون تومانی راهی دانشگاه کرد و در آخر با مدرک لیسانس آنها، ذوق می‌کند. «خودم لیسانس حقوق دارم. حقوق بازنشستگیام حدود ۴ و نیم میلیون. این حقوق‌ها که کفاف زندگی پنج خانوار را نمی‌دهد. هر از گاهی وکالت کارگرانی که با کارفرما به مشکل برخوردند را به عهده می‌گیرم. اما در سال یک یا دوبار اتفاق می‌افتد. در کنار حقوق بازنشستگی کشاورزی هم می‌کنم. اگر این کارها را هم نکنیم که خرجمان از دخلمان بالا می‌زند!»

راضی نباشیم چی کار کنیم!

ابوالحسن ملازاده؛ ۶۰ سالگی را رد کرده است؛ «خودم و زخم تنها زندگی می‌کنیم. سه فرزند دارم که هر سه آنها ازدواج کردن. منم و حقوق حدود ۵ میلیون تومان. یه دوا و دکتر نزدیک به یه میلیون تومان آب می‌خوره.» او در جواب رضی بودن از شرایط می‌گوید. «اگر رضی نباشیم چی کار کنیم.»

رنج در رنج

ح. ریاحی؛ پنجاه و دو- سه سال دارد. شوهرش برای مخارج زندگی مسافرکشی می‌کند. خودش هم یک سال است در قسمت خصوصی یک بیمارستان خاص مشغول به کار شده. نزدیک ۶ میلیون تومان حقوق بازنشستگی می‌گیرد. «۵ میلیون تومان قسط می‌دم. می‌مونه یه میلیون تومن برای خودم. نمی‌دونم چی کار کنم برای همین اومدم سر کار تا شاید بشه یه گوشه‌ای از زندگی رو پر کنم. شوهرم مگه از مسافرکشی چقدر درمیاره!؟»

دبیری و دلالتی

بهرام شیخعلی‌زاده؛ دبیر بوده. سال ۹۵ بازنشست شد. اما دو سال بعد به خرید و فروش ماشین روی آورد؛ آن‌هم به دلیل میزان دریافتی حقوق بازنشستگی که کم بود. «سیویک سال سابقه دارم. دو فرزند که هر دو دانشجو هستند. حقوق بازنشستگی که به هیچ‌وجه کفاف خورد و خوراک ما را حتی نمی‌دهد؛ چه برسد در مخارج دیگر زندگی!» اجرای نشدن طرح همسان‌سازی و دریافت حقوقی زیر خط فقر؛ صدای اعتراض بازنشستگان و مستمری‌بگیران کل کشور را روز به روز بلندتر از پیش می‌کند. با عبور افراد از دهه ۵۰ و بعد از آن؛ احتمال مشارکت آنان نیز کاهش می‌یابد. از طرف دیگر سرمایه و به عبارتی دارایی‌ها کاهش می‌یابند. سالمندان به‌طور فزاینده، برای تامین هزینه‌های زندگی خود، به پسراننداز متکی می‌شوند. اما حقوقی که دریافت می‌کنند؛ حتی به مخارج سه روز در ماه آنان نیز نمی‌رسد. چه برسد به پسراننداز! حرف تمام بازنشستگان و مستمری‌بگیران این است؛ «با سیلی صورت خودمان را سرخ

می‌کنیم»، «۳۰ سال خدمت به کشور؛ امروز گرسنه ماندیم!» نصرالله دریابگی رییس کانون بازنشستگان مازندران؛ در خصوص شرایط این قشر زحمت‌کش به ایلنا چنین گفت: «آنچه می‌گویند و نامش را احترام به مقام و جایگاه کارگران و بازنشستگان می‌گذارند، در عمل اتفاقات دیگری رخ می‌دهد. پول‌پاشی در جامعه یعنی تورم و گرانی‌های سرسام‌آور. تا بُن کارگری و کارمندی احیا نشود؛ همین وضع ادامه دارد. اگر بن کارگری و کارمندی احیا شود آنها می‌توانند، حداقل کالاهای اساسی، مثل؛ برنج، مرغ، گوشت و لبنیات را بر سر سفره‌هایشان داشته باشند.»

به گفته دریابگی «کارگران و بازنشستگان اوضاع مالی‌شان وخیم است. این حقوق‌ها کفاف مخارج زندگی کارگری را نمی‌دهد. با ماهی ۴ میلیون و ۵ میلیون تومان، کدام مسوول و نماینده زندگی می‌کند که ما زندگی کنیم؟ حقوق‌های ۳۰ تا ۴۰ میلیونی برخی مدیران کجا و دستمزد بخور و نمیر جماعت کارگر و بازنشسته کجا؟»

چندی پیش نیز، اکبر شوکت عضو هیات امنای سازمان تامین اجتماعی، به دغدغه بازنشستگان در خصوص همسان‌سازی حقوق، براساس احکام، به مهر اعلام کرد: «دولت برای رفع این مشکل، اعتبار لازم را اختصاص دهد. در سال ۸۸ همسان‌سازی انجام شد و ۸۰ هزار تومان به پایه حقوق آن زمان که حدود ۳۰۰ هزار تومان بود اضافه شد ولی متأسفانه رقم افزایشی جز احکام حقوق بازنشستگان ثبت نشد و اگر این رقم در احکام ثبت می‌شد؛ سالانه براساس نرخ تورم به حقوق بازنشستگان افزوده می‌شد.»

شوکت گفت: «نگرانی‌ای که هم‌اکنون بازنشستگان در ارتباط با همسان‌سازی دارند نیز به همین موضوع برمی‌گردد. در واقع آنها نگران دایمی شدن همسان‌سازی، براساس احکام حقوقی هستند که البته اخیراً نمایندگان مجلس در قالب طرحی به این موضوع پرداخته‌اند و براساس اطلاعاتی که ما کسب کرده‌ایم، امضاهایی نیز برای این مساله جمع‌آوری شده است.» او در ادامه گفت: «گلایه ما این است؛ همان‌طور که دولت برای صندوق بازنشستگی کشوری و لشکری و سایر بخش‌ها از منابع دولتی در ارتباط با همسان‌سازی حقوق بازنشستگان استفاده کرد؛ برای سازمان تامین اجتماعی نیز از این طریق عمل کند.» این عضو هیات امنای سازمان تامین اجتماعی گفت: «امسال ۴۰ هزار میلیارد تومان برای همسان‌سازی حقوق بازنشستگان در نظر گرفته شده و این رقم قابل توجهی است. به نظر می‌رسد باید دولت در این بخش ورود جدی داشته باشد. مگر بازنشستگان باعث تورم شدند که حالا برای همسان‌سازی حقوق بازنشستگان از منابع داخلی خود استفاده کنند، چراکه به دلیل سیاست‌های غلط اقتصادی و تحریم‌ها، ما این شرایط را پیدا کرده‌ایم.»

عقلانی‌ترین کار این است که جلسه شورای عالی کار، برگزار و رقم اعلام‌شده را به پایه حقوق کارگران افزوده کند.»

نظام بازنشستگی در سوئد

نظام بازنشستگی در سوئد شامل سه بخش است:

۱- حقوق بازنشستگی همگانی از دولت

۲- حقوق بازنشستگی خدمتی از کارفرمای شما

۳- پسانداز احتمالی توسط خود شما

حقوق بازنشستگی همگانی؛ براساس همه درآمدهای شما در طول زندگی است. هر سال که کار می‌کنید و مالیات می‌پردازید حقوق بازنشستگی همگانی کسب می‌کنید. همچنین از طریق چهار سال اول زندگی فرزند خود، صرف‌نظر از اینکه چه مدت مرخصی والدین داشته‌اید نیز پول فوق‌العاده به حساب بازنشستگی همگانی‌تان واریز می‌شود.

علاوه بر این مرخصی والدین، تحصیل با وام دانشجویی، انجام خدمت وظیفه (آموزش مقدماتی خدمت سربازی)، دریافت غرامت بیماری یا فعالیت یا دریافت غرامت بیکاری نیز از سوی دولت در حقوق بازنشستگی‌تان جبران می‌شود.

اگر حقوق بازنشستگی‌تان پایین باشد فوق‌العاده مسکن و حمایت مالی معاش سالمندان نیز می‌تواند در بازنشستگی همگانی شما گنجانده شود. حقوق بازنشستگی بر مبنای درآمد؛ هر سال 16 درصد از درآمد مبنای بازنشستگی شما و سایر دریافتی‌های مشمول مالیات حقوق بازنشستگی بر مبنای درآمد اختصاص داده می‌شود. حقوق پسانداز بازنشستگی؛ هر سال 2,5 درصد از درآمد مبنای بازنشستگی و سایر دریافتی‌های مشمول مالیات شما به پسانداز بازنشستگی اختصاص داده می‌شود.

نظام بازنشستگی در ترکیه

نظام بازنشستگی در ترکیه به صورت عمومی در سه دوره مختلف زمانی تقسیم‌بندی شده است:

قواعد قبل از ۱۹۹۹

مردان

۲۵ سال بیمه به اضافه ۵۰۰۰ روز پرداخت حق بیمه یا ۵۵ سال سن به اضافه ۵۰۰۰ روز پرداخت حق بیمه

زنان

۲۰ سال بیمه به اضافه ۵۰۰۰ روز پرداخت حق بیمه یا ۵۰ سال سن به اضافه پرداخت ۲۰ سال بیمه شده

قواعد بازنگري بعد از ۱۹۹۹ تاکنون

مردان

۶۰ سال سن به اضافه حداقل ۷۰۰۰ روز پرداخت حق بیمه یا ۶۰ سال سن به اضافه ۲۵ سال بیمه ۴۵۰۰ به اضافه روز پرداخت حق بیمه (این قواعد به صورت تدریجی فزیندی میشود.)

زنان

۵۸ سال سن به اضافه سال بیمه (افزایش تدریجی با فزیندی) قواعد بازننگری در سال ۲۰۰۶

مردان

۶۰ سال سن به اضافه ۲۵ سال کار (البته تنها برای کسانی که بعد از طرح قانون جدید وارد بازار کار میشوند.) از سال ۲۰۳۶ تا ۲۰۴۸ سن بازنشستگی به ۶۵ سال خواهد رسید.

زنان

مشابه مردان اما سن ۵۸ به جای ۶۰ سال. از سال ۲۰۳۶ تا ۲۰۴۸ سن بازنشستگی به ۶۵ سال خواهد رسید.

□□□□□□□□ 1400 □□□□ 11 □□□□□□ □□□□□□□□:□□□□